

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування
факультет землепорядкування та туризму
(назва факультету)
Кафедра землеустрою
(назва кафедри)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Перший проректор
доц. Федів І.М.

“ 6 ”

2023 року

РОБОЧА ПРОГРАММА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИ ОЦІНКИ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ
(назва навчальної дисципліни)

доктора філософії
ОНП «Землеустрій та кадастр»
спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій»

Львів 2023 рік

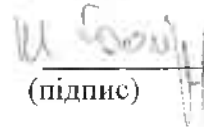
Робоча програма «Методи оцінки та прогнозування використання земель»
(назва навчальної дисципліни)
для ОС доктор філософії (PhD) ОНП «Землеустрій та кадастр» спеціальності
193 «Геодезія та землеустрій»

Розробники: к.е.н., доц. Костишин О.О.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри землеустрою

Протокол від. “28” 08 2023 року № 1

Завідувач кафедри землеустрою

(підпис)

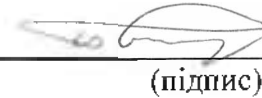
(Богіра М.С.)

(прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено на засіданні методичної комісії факультету
землевпорядкування та туризму

Протокол від “31 ” 08. 2023 року № 1

Голова методичної комісії

(підпис)

(Колодій П.П.)

(прізвище та ініціали)

Опис навчальної дисципліни

1. **Освітній ступень** – «Доктор філософії»
2. **Галузь знань** – 19 «Архітектура та будівництво»
3. **Спеціальність** – 193 «Геодезія та землеустрій»

4. **Характеристика навчальної дисципліни:**
5. Вибіркова
6. Кількість кредитів – 4
7. Загальна кількість годин – 120
8. Вид контролю: залік
9. Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання – 4
10. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%): 50 %

МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою викладання навчальної дисципліни «Методи оцінки та прогнозування використання земель» є опанування здобувачами ступеня доктора філософії (аспірантами) підходів і прийомів, отримання навиків, необхідних для успішного проведення глибоких і системних наукових досліджень, висвітлення їх результатів з оцінки та прогнозування використання земельних ресурсів, що є актуальним сьогодні в системі формування адміністративно-територіальних утворень.

Основними завданнями вивчення дисципліни є засвоєння аспірантами знань і умінь, що забезпечать здатність організувати процес дослідження, опрацьовувати аналітичну інформацію, узагальнювати й оприлюднювати результати наукових досліджень.

Інтегральна компетентність (ІК) Здатність ідентифікувати і вирішувати комплексні проблеми професійної та/або інноваційно-дослідницької діяльності, використовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, продукувати нові наукові ідеї, проводити самостійні оригінальні дослідження, результати яких мають теоретичну та практичну цінність, здійснювати науково-педагогічну діяльність.

Загальних:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, критичного аналізу та синтезу інформації, генерування інноваційних ідей і застосування евристичних методів до вирішення складних завдань.

ЗК7. Здатність самонавчатись та самовдосконалюватись у процесі здійснення своєї професійної діяльності

Фахових:

ФК1. Здатність до критичного осмислення проблем та стратегічних напрямів у професійній дослідницькій діяльності за спеціальністю на засадах міждисциплінарного підходу.

ФК2. Здатність оперувати основними нормативно-правовими актами, довідковими матеріалами, чинними стандартами, технічними умовами, інструкціями та іншими нормативно-розпорядчими документами, фаховим понятійно-категоріальним апаратом та методологічним інструментарієм при проведенні досліджень за спеціальністю.

ФК4. Здатність аналізувати і враховувати вплив соціо-економіко-екологічних явищ і процесів у суспільстві на реалізацію наукових рішень щодо стратегії сталого розвитку землекористування.

Будуть набуті **програмні результати** навчання, які передбачають навики і здатності:

ПРН1. Демонструвати знання сутності сфери і рівня професійної діяльності, генезису розвитку наукової думки, сучасних методів проведення досліджень та

адаптувати їх для розв'язання конкретних наукових завдань.

ПРН2. Демонструвати здатність до критичного мислення, аналізу та синтезу, ґрунтовні знання теорії та новітніх технологій зі спеціальності, що охоплюють концептуальні засади розвитку, сформовані вітчизняними й зарубіжними науковими школами, вміння їх застосовувати та генерувати власні наукові ідеї для забезпечення сталого землекористування.

ПРН4. Демонструвати навички застосування сучасних інструментів та технологій пошуку, опрацювання та аналізу необхідної інформації з різних джерел, критично її оцінювати і формувати технічні рішення в суспільному, соціальному, економічному, екологічному контексті, управлінні науковими проектами.

ПРН5. Планувати і виконувати теоретико-прикладні та/або експериментальні дослідження з геодезії, землеустрою, кадастру й дотичних міждисциплінарних напрямів із використанням сучасного інструментарію.

ПРН6. Систематизувати та інтегрувати сукупність знань, отриманих у ході міждисциплінарного дослідження для вирішення теоретико-прикладних завдань.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретичні основи методів оцінки та прогнозування використання земель

1. Питання оцінки ресурсного потенціалу на основі прогнозування використання території з урахуванням нормативної грошової, кадастрової вартості, величини ренти.
2. Застосування економічної категорії «ресурсний потенціал».
3. Форми, етапи і завдання методів оцінки та прогнозування використання земель.

Тема 2. Місце оцінки та прогнозування використання земель в системі управління земельними ресурсами

1. Кількісна і якісна характеристика структурних складових земельно ресурсного потенціалу.
2. Інтенсифікація сільськогосподарської діяльності.
3. Кадастрова оцінка земель сільськогосподарського призначення, як пріоритетний напрям у системі управління земельними ресурсами.

Тема 3. Прогнозний пошук і прогнозування з використанням оцінки земель

1. Логіка прогнозного пошуку.
2. Моделі, що застосовуються при прогнозуванні.
3. Модель динамічного міжгалузевого балансу.
4. Економетричні макроекономічні моделі прогнозування.
5. Модель народногосподарської динаміки.

Тема 4. Система соціально-економічного прогнозування

1. Теоретичні аспекти соціально-економічного прогнозування як превентивного інструменту зміцнення економічної безпеки держав.
2. Прогнозування соціального розвитку та рівня життя населення.

3. Демографічні прогнози.

Тема 5. Інформаційне забезпечення методів оцінки та прогнозування використання земельних ресурсів

1. Види інформації, необхідної для оцінки та прогнозування земельних ресурсів.

2. Роль землеустрою, кадастру і моніторингу земель в інформаційному забезпеченні прогнозування використання земельних ресурсів

3. Інформаційне забезпечення ефективного використання і оцінки земель.

Тема 6. Сучасні методи оцінки і прогнозування використання земельних ресурсів

1. Класифікація і зміст методів прогнозування земель.

2. Методи колективної експертної оцінки.

3. Прогнозування площі земельних угідь за допомогою методів найменших квадратів (прогнозна екстраполяція).

4. Методи моделювання з використанням даних оцінки земель.

Тема 7. Верифікація результатів прогнозування

1. Поняття верифікації та параметри якості прогнозу

2. Оцінка результатів прогнозування з врахуванням даних оцінки земель.

3. Етапи формування критеріїв верифікації

Тема 8. Використання результатів методів оцінки та прогнозування

1. Прогнозування в системі державного регулювання земельних відносин.

2. Керування за системою «Прогноз-програма-план».

3. Система прогнозування економічного і соціального розвитку в адміністративно-територіальних утвореннях.

4 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	ла б.	інд .	с.р.		л	п	лаб .	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	Рік підготовки 2 Семестр 3					Рік підготовки 2 Семестр 3						
Тема 1.	14	2	2			10	14	2	2			10
Тема 2.	18	4	4			10	18	4	4			10
Тема 3.	14	2	2			10	14	2	2			10
Тема 4.	14	2	2			10	14	2	2			10
Тема 5.	14	2	2			10	14	2	2			10
Тема 6.	18	4	4			10	18	4	4			10
Тема 7.	14	2	2			10	14	2	2			10
Тема 8.	14	2	2			10	14	2	2			10
Усього	120	20	20			80	120	20	20			80

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
	Рік підготовки <u>2</u> Семестр <u>3-4</u>	
1	<p>Теоретичні основи методів оцінки та прогнозування використання земель</p> <p>Питання оцінки ресурсного потенціалу на основі прогнозування використання території з урахуванням нормативної грошової, кадастрової вартості, величини ренти. Застосовування економічної категорії "ресурсний потенціал". Форми, етапи і завдання методів оцінки та прогнозування використання земель</p>	2
2	<p>Місце оцінки та прогнозування використання земель в системі управління земельними ресурсами</p> <p>Кількісна і якісна характеристика структурних складових земельно ресурсного потенціалу. Інтенсифікації сільськогосподарської діяльності. Кадастрова оцінка земель сільськогосподарського призначення, як пріоритетний напрям у системі управління земельними ресурсами</p>	4
3	<p>Прогнозний пошук і прогнозування з використанням оцінки земель</p> <p>Логіка прогнозного пошуку. Моделі, що застосовуються при прогнозуванні. Модель динамічного міжгалузевого балансу. Економетричні макроекономічні моделі прогнозування. Моделі, що складаються з одного рівняння. Моделі, що складаються із системи рівнянь. Модель народногосподарської ..</p>	2
4	<p>Система соціально-економічного прогнозування</p> <p>Модель прогнозування чисельності населення. Прогнозування параметрів руху населення. Складові наукового передбачення</p>	2
5	<p>Інформаційне забезпечення методів оцінки і прогнозування використання земельних ресурсів</p> <p>Види інформації, необхідної для оцінки земель і прогнозування земельних ресурсів. Сучасний стан інформаційного забезпечення землекористування. Розвиток геоінформаційного забезпечення земельноінформаційної системи. Інформаційне забезпечення ефективного використання земель.</p>	2
6	<p>Сучасні методи прогнозування використання земельних ресурсів і об'єктів нерухомості</p>	4

	Класифікація і зміст методів прогнозування земель. Методи колективної експертної оцінки. Прогнозування площі земельних угідь за допомогою методів найменших квадратів (прогнозна екстраполяція). Методи математичного моделювання з використанням даних оцінки земель. Методи регресійного і кореляційного аналізу.	
7	Верифікація результатів прогнозування Оцінка результатів прогнозування. Етапи формування критеріїв верифікації Вимоги до критерію і процедури верифікації прогнозу Оцінка невіривданого прогнозу	2
8	Використання результатів методів оцінки та прогнозування Галузі прогнозування при розробці програм Прогнозування ціни земель сільськогосподарського призначення в Україні	2
	Всього	20

Теми винесені на самостійне вивчення

Назва теми

1. Класифікація і зміст методів прогнозування земель
2. Прогноз перспективної потреби в території для деяких галузей виробництва
3. Прогнозування площі земельних угідь
4. Суть методу експертних оцінок
5. Складові наукового передбачення
6. Прогнозування використання земель як наукова дисципліна
7. Оцінка використання земель
8. Система використання угідь
9. Оцінка невіривданого прогнозу
10. Організація робіт по прогнозуванню використання земель
11. Зміст і суть нормативних методів прогнозування
12. Поняття верифікації та параметри якості прогнозу
13. Оцінка результатів прогнозування
14. Вибір методів оцінки та прогнозування.

Методи навчання

1. Словесні методи(розповідь, пояснення, бесіда, лекція.)

2. Наочні методи

– ілюстрація (картинки, таблиці, моделі, муляжі, малюнки тощо),

-демонстрування засобу демонстрування: навчальна телепередача або кіно-відеофільм чи його фрагмент; діюча модель, дослід; спостереження.

3. Практичні методи: дослід, наукові статті.

Методи контролю

1. Усне опитування (фронтальне, індивідуальне детальний аналіз відповідей аспірантів),

2. Письмова аудиторна та поза аудиторна перевірка рішення задач і прикладів, складання тез, виконання креслень, схем, підготовка різних відповідей, рефератів, контрольні роботи (з конкретних питань тощо),

3. Практична перевірка(проведення різних вимірів, здійснення складання, налагодження, розробка документації, виконання практичної роботи, аналіз виробничої інформації, рішення професійних завдань, ділові ігри і т. д.

4. Стандартизований контроль (тести).

Види контролю: Поточний контроль, проміжна та семестрова атестація

11.Розподіл балів, які отримують аспіранти

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	100
10	20	10	10	10	20	10	10	

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

Рекомендована література

Базова

1. Грабовецький Б.Є. Економічне прогнозування та планування: навч. посібник / Б.Є. Грабовецький. – К.: ЦУЛ, 2003. – С. 8–11, 14–20.

2. Оцінка і прогноз якості земель: навч. посібник / Булигін С.Ю., Барвінський А.В., Ачасова А.О., Ачасов А.Б.- Харків: ХНАУ, 2008.-237с.

3. Присенко Г.В. Прогнозування соціально-економічних процесів: навч. посібник / Г.В. Присенко, Є.І. Равікович. – К.: КНЕУ, 2005. – 380 с.

4. Саати Т. Принятие решений. Метод анализа иерархий / Саати Т. – М.: Радио и связь. – 1993. – 278 с

<https://msn.khnu.km.ua/mod/page/view.php?id=111401>

5. Третяк А. М. Склад, структура та зміст «Програми використання і охорони земель та інших природних ресурсів на територіях об'єднаних територіальних громад» на прикладі Деснянської об'єднаної територіальної громади Козелецького району Чернігівської області : [монографія] / А. М. Третяк, В. М. Третяк, В. О. Леонєць, Н. А. Третяк, Н. О. Капінос. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС. – 2016. – 110 с.

6. Третяк А.М., Другак В.М., Гунько Л.А., Гетманьчик І.П. Землевпорядне проектування: організація території сільськогосподарських підприємств методом еколого-ландшафтного землеустрою / Навчальний посібник – Херсон: Олді-плюс, 2014 – 236 с.

7. Формування обмежень та обтяжень у землекористуванні: навчальний посібник / Й.М. Дорош, О.С. Дорош. – Херсон: Грінь Д.С., 2017. – 650 с.

8. Чорний С.Г. Оцінка якості ґрунтів: навчальний посібник/С.Г. Чорний.- Миколаїв: МНАУ, 2018.- 233с

9. Яцура В.В. Соціально-економічне прогнозування: навч. посібник / В.В. Яцура, О.С. Сенишин, М.О. Горинь. – Львів, 2010. – 412 с.

Допоміжна

1. Лоїк, І.Г. Тарасюк, Д.І. Солярчук, Ю.Д. Солярчук. Планування території населених пунктів: містобудівне використання земель міста з детальним розплануванням і забудовою житлової території мікрорайону(кварталу): Навч.-метод. посібник.-Львів,

2. Земельний кодекс України.-Київ: Укрндіземпроект. Ротапринт, 2002.

3. Т.Є. Зінченко Інституціональні аспекти трансформації землекористувань населених пунктів в сучасних ринкових умовах / Т.Є. Зінченко. – Житомир: Видавництво «ПП Рута», 2010. – 214с.

4. Удовенко І. О., Шемякін М. В., Кононенко С. І. Оцінка та прогнозування використання земельно-ресурсного потенціалу території: теоретико-методологічний аспект. Агросвіт. 2020. № 21. С. 61–70. DOI: 10.32702/2306-6792.2020.21.61

5. Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи України / Бориславська О. М., Заверуха І. Б., Школик А. М. та ін.; Центр політико-правових реформ. К., Москаленко О. М., 2012. 212 с.

6. Динаміка формування об'єднаних територіальних громад (інфо-графіка 1). URL: <https://decentralization.gov.ua/gromadas/gallery#gallery-4>

7. Інформація про нормативну грошову оцінку земель, 2020. Державна податкова служба України. Офіційний портал. URL: <https://tax.gov.ua/dovidniki--reestri--perelik/dovidniki-/325490.html>

8. Грошова оцінка земель, 2020. Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру. Офіційний сайт. URL: <https://land.gov.ua/icat/otsinka-zemel/>.

9. Про оцінку земель: Закон України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), № 720-IX від 17.06.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1378-15#Text>.

10. «Про охорону земель» № 962 від 19.06.2003 р. (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/962-15>.

11. Золотухін О. Чи доцільно розраховувати орендну плату за "людську" землю у відсотках від її НГО: бухгалтерська дискусія? Uteka, 2017. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/agro-4-zemlya-ta-zemelni-pravovidnosini-32-celesoobrazno-li-rasschityvat-arendnuyu-platu-za-lyudskuyu-zemlyu-v-procentax-ot-ee-ndo-buxgalterskaya-diskussiya>

12. ДСТУ ISO 19101:2009. Географічна інформація. Еталонна модель. Держспоживстандарт. Київ. 2009. 44 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси – книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки ЛНАУ, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України.

2. Електронні інформаційні ресурси мережі інтернет:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. [online] Доступно: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>

2. Офіційний сайт Урядового порталу. [online] Доступно: <http://www.kmu.gov.ua/>

3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [online] Доступно: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

4. Офіційний сайт Журналу «Урядовий кур'єр». [online] Доступно: <http://www.ukurier.gov.ua/>

5. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. [online] Доступно: <http://www.nbu.gov.ua/>

6. Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника. [online] Доступно: <http://www.lsl.lviv.ua/>

7. Міжнародний центр перспективних досліджень. [online] Доступно: <http://icps.com.ua/>

8. Всесвітній економічний форум. [online] Доступно: <https://www.weforum.org/>

9. ЮНЕСКО (UNESCO) – Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization). [online] Доступно: <https://ru.unesco.org/>